

mentációs szervek még nem érettek ilyen feladatokra. Elsődleges tényező e szervek megerősítése, többek között éppen ebből a célból.

- X -

Jánszky Lajos, az ODB titkára a vita összefoglalásaként megállapította, hogy a kutatási jelentések "új vért" jelentenek a szakkönyvtárakban és a dokumentációs szervezetben. A felvetett kérdések azonban még további megbeszéléseket és alapos felméréseket igényelnek. Csak az elvi és gyakorlati kérdések tisztázása után vállalkozhatik az ODB arra, hogy - a vita közben kialakult belső irányelveken túlmenően - további javaslatokat tegyen a kutatási jelentések gyűjtésének és dokumentációs feltárásának szervezett megoldására az érdekelt felsőbb szervek részére.

B.S.

HÁROM KIÁLLÍTÁS A BUDAPESTI MŰSZAKI EGYETEM KÖZPONTI KÖNYVTÁRÁBAN

021.4:027.7:62

A Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára /MÜEK/ az utóbbi időben több olyan kiállítást rendezett, amelyek nemzetközi kulturális kapcsolataink szempontjából is figyelmet keltettek.

A Baseli Egyetem a közelmúltban ünnepelte fennállásának 500. évfordulóját. A MÜEK az évforduló alkalmával kiállítást rendezett. Régi könyvek és képek mutatták be a 2000 éves Baselt és az 500 éves egyetemét. Híres professzorok tanítottak az egyetemen, köztük a BERNOULLI-család nagyjai: Jakob és Johann matematikusok és Daniel, a fizikus. Külön tárlóban mutatta be a könyvtár könyveik XVIII. századi első kiadásait. Bernoulli Daniel hosszú időn át tanított a pétervári egyetemen. 1738-as kiadása "Hydrodinamica" o. műve mellett ott volt a Szovjet Tudományos Akadémia diszkiadásának 1959-ben megjelent orosz nyelvű példánya. A Baseli Egyetem híres magyar tanítványairól is megemlékezett a kiállítás. SZENCI MOLNÁR Albert 1597-ben járt Baselen. PÁPAI PÁRIZ Ferenc ott szerzett orvostudományi diplomát, és megkapta a "Baseli Orvosi Kar ülnöke" kitüntető címet is. Ő volt az első magyar gyakorlati orvosi könyv: a "Pax corporis, Az emberi test belső nyavalyáinak okairól, fészkeről, azoknak orvoslások módjairól való trakta" szerzője. A Pax corporis mellett bemutatta a kiállítás Pápai Páriz latin-magyar szótárát, amely Szenci Molnár Albert szótárának bővített kiadása. HONTERUS János Baselen ismerkedett meg a nyomdászattal. Ő állította fel Brassó első nyomdáját. Nyilvános könyvtárat is szervezett. Erdélyről térképet készített, a legrégebbi a megmaradtak közül. MARÓTHI György is tanult itt. A debreceni kollégiumban matematikát, geometriát, csillagászati

földrajzt tanított. "Egyenlő ékesszólása volt a zsidó, görög, latin, angol, francia, német, olasz és holland nyelveken." Tőle származik a "törtézet", a "szorzás" kifejezés. Baselben végezte tanulmányait HATVANI István, a debreceni kollégium legendás hírv. professzora is. Az ő könyveit is bemutatta a kiállítás. Külön vitrinben láthattuk Basel híres szülöttének: Leonhard EULER-nek a műveit. A variációszámítás felfedezője szintén hosszú időn át tanított a híres pétervári egyetemen. Basel régi nyomdájáról is híres. A XVI. és XVII. században Baselben megjelent könyveket mutatott be saját anyagából a MŰEK. Közük az 1605-ben megjelent, 11 nyelvű, 2000 oldalas CALEPINUS-szótárt. A szótár latin, görög, héber, francia, olasz, német, belga, spanyol, lengyel, magyar és angol nyelvű. Magyar munkatársa SZÁNTÓ ARATOR István volt.

Basel híres festőiről: BÖCKLIN-ről, az ifjabb HOLBEIN-ről stb. is megemlékezett a kiállítás. A XVI. század nagy humanista tudósának, ERASMUS-nak az ifjabb Holbein humoros tollrajzaival illusztrált, "Balgaság dioséréte" című szatiráját 1958-as magyar kiadásban láthattuk.

Számtalan műszaki könyv és folyóirat a most is élénk magyar-svájoi kulturális kapcsolatokról adott tájékoztatást.

+ + +

"EZEREVES LENGYELORSZÁG." Ez volt a címe annak a kiállításnak, amelyet a lengyel millennium alkalmából rendezett a MŰEK és a Lengyel Olvasóterem. A kiállítás képet adott Lengyelország küzdelmes multjáról és szocializmust építő jelenéről. Történelmi képsorozat emlékeztetett az 1410. július 15.-i grunwaldi csatára, a lengyeleknek a német lovagrend felett aratott győzelmére. Jan MATEJKO történelmi képei elevenítették fel ezt az időt. A lengyel-magyar kulturális és történelmi kapcsolatokról régi krónikák beszélnek. Az egyik bemutatott latin nyelvű krónika BATHORY István erdélyi fejedelem lengyel királlyá választását írja le. Számtalan könyv szól BEM Józsefről, a magyarok legendás Bem apójáról. Az 1919-es Magyar Tanácsköztársaság védelmében részt vett lengyel zászlóaljnak hősi tetteiről is megemlékezett a kiállítás.

Krakkó híres egyetemén a XVI. században magyarok százai tanultak. Külön házuk volt, a Bursa Hungarorum. Irodalomtörténeti jelentőségű művek láttak napvilágot az ősi Krakkóban. A kiállítás ezek közül többet bemutatott, köztük SZÉKELY István Világkrónikáját /Krakkó 1559/.

Világhírű lengyel írók magyar kiadású könyveit külön tárlókban láthattuk. MICKIEWICZ, SIENKIEWICZ, SLOWACKI, a Nobel-díjas REYMONT stb.

Lengyel nyelvű kiadásban JÓKAI, MIKSZÁTH, MÓRA, KARINTHY Frigyes, ILLÉS Béla és HEGEDŰS Géza könyveit mutatta be a kiállítás. A lengyel művészet nagyjait is találkozhattunk. Művészi kiállítású könyvek Wit STWOSZ, Jan MATEJKO, RODAKOWSKI, MICHALOWSKI, SOKOLOWSKI, KULISIEWICZ nevére hívták fel a látogatók figyelmét.

A lengyelek legnagyobbjai: KOPERNIKUSZ, Maria Skłodowska CURIE és CHOPIN méltó módon, külön tárlókban kaptak helyet.

A szocializmust építő Lengyelországot bemutató tárlókban MARX és LENIN lengyel nyelvű művei mellett a Lengyel Népköztársaság alkotmányát

láthattuk. Fényképek, újságok ismertették a Nowa-Huta-i Lenin kohót, a zerani autógyárat, ahol a "Warszawa" készül és a kutatási célokat szolgáló atomreaktort. Számtalan lengyel kiadású műszaki könyv, folyóirat egészítette ki a kiállítás gazdag anyagát.

+ + +

A MÜEK-ben rendezték meg a holland tudományos könyvkiállítást is. A Kultura Könyvkereskedelmi Vállalat és a holland Graphic Export Centre a kiállítás keretében nemzetközileg ismert tudósok, kutatók legjobb műveit mutatta be. A négyévszázados multa visszatekintő híres holland könyvkiadás hazánkban első ízben mutatkozott be ezen a kiállításon. A legújabb matematikai, fizikai, kémiai, építészeti tárgyú könyveken kívül a biológiai, orvosi, botanikai stb. könyvek nagy számával ismerkedhettek meg a magyar tudósok, kutatók és a magyar ipar szakemberei.

A kiállításon a MÜEK régi és ritka holland könyveiben, a XVII. században megjelent híres ELSEVIR-kiadású művekben is gyönyörködhetnek a könyvtárlátogatók.

Többezren tekintették meg a három kiállítást, amelyről a hazai sajtón és rádión kívül az illető országok sajtója is megemlékezett.

Dr.Főnyad Ernő

Az elmúlt évben táborunk 196 új olvasóval gyarapodott. Január 1-én a beiratkozott olvasók száma 1983 volt. Az olvasók 60 százaléka műszaki, 40 százaléka nagyrészt fizikai dolgozó. 1960-ban kölcsönöztünk 4649 kötet könyvet, vagyis 16,7 százalékkal többet, mint az előző évben, és 7558 folyóiratot, 50 százalékkal többet, mint az előző évben. Teljes kölcsönzésünk tehát 12 755 könyvtári egység volt, 37 százalékkal több, mint 1959-ben. Ezen kívül egyes osztályokra és személyekhez kiküldtünk 4162 példány folyóiratot. Hát ennyit mondanak a számok, azaz mondanak még mást is, ha megkérdezzük őket: ha például a beiratkozott olvasók számát összehasonlítjuk a vállalat műszaki dolgozóinak számával, kiderül, hogy nagy többségük beiratkozott

a Műszaki Könyvtárba. Ha viszont a vállalat össz-lét-számát vesszük alapul, meg kell állapítanunk, hogy még nagyon sokan hiányoznak az olvasótáborból. Ez kijelöli számunkra egyik fő feladatunkat is: propaganda munkánkat, elsősorban az üzemi dolgozók felé kell irányítanunk, őket kell megnyernünk a műszaki irodalom számára. Ha az összes kölcsönzések számát összehasonlítjuk a szakszervezeti könyvtár csaknem 80 000 kötetet kitevő forgalmával, és figyelembe vesszük, hogy ebből mintegy 4000 kötet szintén szak-könyv volt, mégpedig a Műszaki Könyvtárnak a Kultúrtólthonban kihelyezett letételéből származott. Ebből azt az eredményt kapjuk, hogy a vállalat két könyvtárának együttes kölcsönzési forgalmából 18 százalékat tett ki a szakkönyvek kölcsönzése (16 755 kötet), ami jóval fe-

lette van az országos átlagnak, sőt mondhatjuk, hogy ami a szakkönyveknek egyéb olvasott irodalomhoz való arányát illeti, tervünket „túlteljesítettük”. Ezt a két könyvtár közötti együttműködésnek köszönhetjük. Ebből következik, hogy ezt az együttműködést nem csak fenn kell tartanunk, hanem még fokoznunk is kell.

A WILHELM PIECK GYÁR
műszaki könyvtáráról...
ARÁMA, 1961. jan. 14-i
cikkéből